

SULAT PA MANGA TAU IPISUS IPISUS

Pahāti

Dī ha sulat ini hipahāti hi Paul ha manga Almasihin in maksud sin Tuhan ha unu-unu katān piyapanjari niya. In kabayaan sin Tuhan in katān piyapanjari niya ha taas langit iban ha babaw dunya makapaghambuuk ha pag'ūhan hi Īsa Almasi. Pangayuun hi Paul ha manga Almasihin sin subay nila bawgbugan in kiyamaksud kanila sin Tuhan ha supaya maawn in paghambuuk sin mānusiya' katān iban hi Īsa Almasi.

In Salam-duwaa hi Paul

¹ Sulat ini naug dayn kāku', hi Paul. In aku ini kiyawakilan hi Īsa Almasi magpasaplag sin Bayta' Marayaw pa manga tau pasal amuna ini in hinang kabayaan sin Tuhan hipahinang kāku'.

Hipasampay ku in sulat ini mawn pa kaniyu manga tau sin Tuhan duun ha dāira Ipusus. In kamu yan naghambuuk iban hi Īsa Almasi, iban mahugut in iman niyu kaniya.

² Mura-murahan bang mayan kamu dihilan sin Tuhan, Ama' natu', iban sin Panghu' natu', Īsa Almasi, tulung-tabang iban kasannyangan sin lawm atay niyu.

In Tulung-tabang sin Tuhan ha manga Almasihin

³ Pudjihun natu' in Tuhan, Ama' sin Panghu' natu', Īsa Almasi. Sabab dayn ha pasal sin paghambuuk natu' iban sin Almasi tiyabang tuud kitaniyu sin Tuhan. Dihilan niya kitaniyu sin katān karayawan guwa' dayn ha haddarat sin Tuhan, karayawan amu in di' maluppas kasaumulan.

⁴ Minsan ha wala' pa napapanjari in dunya, asal kitaniyu napī' na sin Tuhan suku' niya, karna' sabab sin Almasi iban sin paghambuuk natu' iban sin Almasi. Hangkan kitaniyu pini' sin Tuhan ha supaya kitaniyu mahinang tau suchi, wayruun unu-unu ngī' ha pangatud niya. Sabab sin lasa niya kātu'niyu,

⁵ asal niya kiyamaksud hinangun kitaniyu manga anak niya dayn ha sabab sin hinang hi Īsa Almasi, sabab amu yan in makasulut sin kabayaan niya.

⁶ Hangkan pudjihun natu' in Tuhan, sabab sin di' hikasipat in laggu' sin tulung-tabang niya kātu'niyu, amu in natabuk natu' sabab sin paghambuuk natu' iban sin Anak niya kalasahan.

⁷ Karna' dayn ha sabab lilla' sin Almasi in dugu'-nyawa niya, napuas na kitaniyu dayn ha hukuman dusa. Iyampun na sin Tuhan in manga dusa taniyu. Iban hangkan bihādtu pasal landu' tuud in tulung-tabang sin Tuhan kātu'niyu.

⁸ In tulung-tabang niya kātu'niyu di' matupung. Dihilan niya kitaniyu katān ingat iban panghāti marayaw, ha supaya natu' kahātihan in maksud niya.

⁹ Piyangat niya na kātu'niyu in maksud niya, amu in bakas wala' niya piyangat ha manga tau ha masa nakauna. Iban hangkan piyangat kātu'niyu pasal amuna in makasulut sin kabayaan niya. Asal kiyaganta' niya in Almasi amu in dumihil kamakbulan sin maksud niya.

¹⁰ Makbulun sin Tuhan in maksud niya bang dumatung na in waktu kiyaganta' niya. Papaghambuukun niya in katān piyapanjari niya ha surga' iban ha dunya, iban Almasi in mag'ūhan, magbaya' ha katān.

¹¹ In hinang sin Tuhan unu-unu katān naawn dayn ha maksud iban kabayaan niya. Napī' kami sin Tuhan suku' niya pasal sin paghambuuk namu' ha Almasi. Amu tuud yan in maksud niya dayn sin awal tagna' pa,

¹² supaya in manga kami, amu in miyuna naghuwat-huwat ha Almasi, mamudji ha Tuhan sabab sin lasa iban dayaw niya ha mānusiya'.

¹³ Damikkiyan, biya' da isab ha yan in kamu. Padungug niyu sin hindu' bunnal, amu in Bayta' Marayaw pasal sin bang biya' diin kitaniyu mapuas dayn ha dusa, nagparachaya iban nangandul na kamu ha Almasi. Na, hangkan piyatulunan kamu sin Tuhan sin Rū niya, amu in kiyajanji' niya ha manga tau, sabab amu yan in dumihil tanda' sin in kamu suku' niya.

¹⁴ Na, in pagpahūp sin Tuhan sin Rū niya pa lawm atay taniyu, amuna in tanda' sin tabukun natu' in katān kiyajanji' sin Tuhan kātu'niyu manga suku' niya. Iban amuna yan in makarihil kātu'niyu katantuhan sin pajukupun tuud sin Tuhan in kalimāyahan iban

kalappasan natu'. Pudjihun natu' in Tuhan
sabab sin lasa iban dayaw niya ha mānusiya'.

In Pagpangayu' hi Paul Duwaa

¹⁵ Na, dayn ha pasal yan, dayn ha waktu
karungug ku sin pagparachaya iban
pagpangandul niyu ha Panghu' Īsa iban sin
kasi-lasa niyu ha manga katān tau suku' sin
Tuhan,

¹⁶ wala' na nagbugtu' in pagsarang-sukul ku
pa Tuhan pasal niyu. Piyapangayuan ta sadja
kamu duwaa pa Tuhan.

¹⁷ Iban piyapangayu' ku da isab pa Tuhan,
amu in Tuhan sin Panghu' natu', Īsa Almasi,
iban Ama' natu', amu in matūp pudjihun iban
lagguun, bang mayan pahūpun niya tuud
kaniyu in Rū niya, ha supaya kahātihan niyu in
unu-unu hipaingat niya kaniyu iban dumayaw
tuud in ingat niyu pasal pa Tuhan.

¹⁸ Piyapangayu' ku da isab bang mayan
mabulat na in pamikil niyu bat niyu kahātihan
na tuud in baynat marayaw sin hulat-hulat niyu
ha Tuhan, amu in sabab hangkan kamu pini'
niya piyaagad kaniya. Bang mayan isab
kahātihan niyu na tuud in taud iban dayaw sin
manga karayawan ballabi-labihan, amu in
kiyajanji' hirihil sin Tuhan kaniyu manga tau
suku' niya.

¹⁹ Iban piyapangayu' ku da isab duwaa bang
mayan kahātihan niyu in kusug sin kawasa sin
Tuhan amu in way sabanding, tumabang
kātu'niyu, manga tau nagparachaya iban

nangandul kaniya, biya' da isab sin kusug sin kawasa niya

²⁰ nagbuhi' nagbalik ha Almasi dayn ha kamatay, ampa niya iyangkat pa surga' piyalingkud ha daig niya ha dapit pa tuu. Dīhilan siya sin Tuhan sin salaggu'-laggu' kawasa iban kalagguan.

²¹ Na, bihaun makawasa in Almasi dayn ha manga katān bangsa malāikat iban sin unu-unu katān taga kawasa. Makawasa dayn ha katān bangsa mananasat iban kanakuraan makapagbaya'-baya'. Wayruun makaliyu sin ngān iban kalagguan niya, bukun sadja ha masa ta bihaun, sagawa' sampay pa kasaumulan.

²² In unu-unu katān biyutang na sin Tuhan ha babaan sin Almasi iban pagga siya in makapagbaya' ha unu-unu katān, siya na in nahinang Panghu' mag'ūhan ha manga Almasihin.

²³ Bang ibārat hambuuk tau, in manga Almasihin amuna in baran sin Almasi. Lāgi' kitaniyu na ini Almasihin in magpakita' sin kajukupan sin Almasi, sabab in Almasi amuna in magdirihil kajukupan ha unu-unu katān.

2

Puasun sin Tuhan in Dusa Natu' Sabab sin Nahinang sin Almasi

¹ Sin tagna', in kamu matūp tuud paratungan sin Tuhan kasiksaan sabab sin manga dusa niyu iban liyanggal niyu in daakan niya.

² Iban ha waktu yadtu in iyaagad niyu in manga addat iban hinang mangi' sin manga tau

baldusa ha dunya ini. Iyaagad niyu in daakan sin Saytan Puntukan amu in nakura' sin mananasat ha taas āyan, iban siya in nagbabaya' ha manga tau bihaun, amu in di' magkahagad ha daakan sin Tuhan.

³ In bunnal niya in kitaniyu katān bakas da isab biya' ha yan, sabab in hīhinang natu' amu sadja in katān kabayaan natu' hinangun minsan da mangī'. Iban unu-unu in kanapsuhan sin baran natu' iban makasulut ha atay natu', amu in hīhinang natu'. Hangkan, ha waktu yadtu asal kitaniyu biya' da isab sin kaibanan baldusa, amu in tūp tuud paratungan sin murka' sin Tuhan.

⁴ Sagawa' minsan biya' hādtu, landu' tuud in luuy sin Tuhan ha manga mānusiya' iban landu' tuud in lasa niya kātu'niyu.

⁵ Karna' minsan kitaniyu tūp tuud paratungan niya kasiksaan pasal sin liyanggal natu' in daakan niya, wala' niya da kitaniyu siksa'. Gām mayan in kitaniyu, amu in biya' sapantun patay sabab sin manga dusa natu', biyuhī' niya nagbalik, sabab-karna' sin Almasi kitaniyu amu in biyuhī' niya nagbalik dayn ha kamatay. Na, in sabab hangkan kamu nalappas dayn ha dusa pasal sin umbul satu dayaw sin Tuhan kaniyu.

⁶ Lāgi', dayn ha sabab sin paghambuuk natu' iban hī Īsa Almasi, bang ibārat tau patay, biyuhī' niya kitaniyu nagbalik. In kitaniyu ini biya' sin miyagad ha Almasi nabuhi' nagbalik. Dīhilan kitaniyu bahagi' sin kalagguan iban kawasa sin Almasi ha surga'.

⁷ Hīnang sin Tuhan in biya' ha yan ha supaya

mapakita' niya sampay pa kasaumulan sin di' matupung iban di' hikasipat in lasa iban ulung niya kātu'niyu sabab-karna' hi Īsa Almasi.

⁸ Karna' dayn ha sabab sin lasa sin Tuhan kaniyu liyappas niya kamu dayn ha dusa niyu dayn ha sabab sin pangandul niyu ha Almasi. In yan nakawa' niyu bukun pasal piyaghulas-sangsaan niyu, sagawa' dīhil kaniyu sin Tuhan.

⁹ Hangkan wayruun hikapag'abbu niyu, sabab nalappas kamu dayn ha dusa niyu, bukun dayn ha pasal piyaghulas-sangsaan niyu.

¹⁰ Karna' Tuhan in nagpinda sin addat-palangay taniyu, naghambuuk mayan kitaniyu iban sin Almasi. Pīnda niya in addat-palangay taniyu, ha supaya natu' mahinang in unu-unu katān hinang marayaw amu in asal kiyaganta' hipahinang sin Tuhan kātu'niyu.

Maghambuuk in Katān Agad ha Almasi

¹¹ Na, in manga kamu bukun piyag'anak bangsa Yahudi, tumtuma niyu in bakas kahālan niyu nakauna. Laung sin manga Yahudi, in kamu bukun agad ha Tuhan sabab wala' kamu nagpaislam biya' kanila. Na, bunnal isab in bichara nila, sagawa' minsan sila naislam, in ha lawm atay nila wala' da napinda.

¹² Na, tumtuma niyu da isab, ha waktu yadtu wayruun pa isab pangingat niyu pasal sin Almasi. Bukun kamu hangka-bangsa iban sin manga Yahudi, amu in manga tau napī' sin Tuhan suku' niya. Iban wayruun pa isab lamud

niyu ha paljanjian, amu in manga janji' sin Tuhan ha manga tau suku' niya. Yari kamu ha dunya ini, sagawa' wayruun hiyuhuwat-huwat niyu karayawan iban wayruun pangingat niyu pasal sin Tuhan.

¹³ Sagawa' bihaun in kamu, amu in bakas malayu' dayn ha Tuhan, nakapaghambuuk mayan kamu iban hi Īsa Almasi, makapangarap na kamu pa Tuhan, sabab in Almasi miyatay iban naasag in dugu' niya sabab-karna' niyu da isab.

¹⁴ Siya in nakarihil kātu'niyu kasannyangan, sabab piyapagdayaw niya in manga kami Yahudi iban sin manga bukan Yahudi. Atas niya lilla' in ginhawa-baran niya (liyansang pa usuk). Bang biya' sapantun dingding, atas niya liyarak ha supaya maīg in imuutlang iban nahinang sabab sin pagkuntara sin manga Yahudi iban sin manga bukan Yahudi.

¹⁵ Dayn ha sabab sin kamatay hi Īsa, inīgan niya in kawasa sin sara' agama Yahudi iban sin manga daakan ginis-ginisan. Hinang niya in biya' ha yan ha supaya makapaghambuuk na in manga kami Yahudi iban sin manga kamu bukan Yahudi, ha supaya in duwa mahinang na hambuuk pasal da isab sin paghambuuk natu' katān iban sin Almasi. Na, bang kitaniyu mahambuuk na magsulut-siyuluti na kitaniyu.

¹⁶ Lāgi' dayn ha sabab sin kamatay hi Īsa ha kalansang kaniya pa usuk, in manga kami Yahudi iban sin manga kamu bukan Yahudi nakapagdayaw iban nakapaghambuuk na, bukan na kitaniyu kuntara. Damikkiyan dayn

ha sabab sin kamatay niya, diyayaw na kitaniyu sin Tuhan.

¹⁷ Lāgi', hangkan miyari in Almasi pa dunya bat hikapamahalayak pa katān sin dayawun na sin Tuhan in manga mānusiya', sibu' da manga Yahudi, amu in masuuk kaniya, iban sin manga bukun Yahudi, amu in malayu' dayn kaniya.

¹⁸ Na, bihaun sibu' da Yahudi iban bukun bangsa Yahudi, makapangarap na pa Tuhan, Ama' natu', dayn ha tabang sin Rū sin Tuhan sabab sin nahinang sin Almasi kātu'niyu.

¹⁹ Na, hangkan in manga kamu bukun bangsa Yahudi, bukun na kamu tau guwa' ād. In kamu agad na ha manga tau napī' sin Tuhan suku' niya iban nahinang na kamu anak niya.

²⁰ In kamu yan isab biya' sapantun ginisan sin pagdayaw sin hambuuk Bāy sin Tuhan. In manga kiyawakilan iban manga kanabihan amu in nanghindu' kaniyu pasal sin Bayta' Marayaw, amuna in biya' sapantun pagdayaw tagnaan sin bāy yan. Ampa hi Īsa Almasi amuna in biya' sapantun batu amu in tindugan sin katān pagdayaw sin bāy.

²¹ Siya tuud in magpahugut sin katān pagdayaw sin bāy supaya mahinang na hambuuk bāy dakula' pagtataatan pa Tuhan, bāy suchi paghulaan niya.

²² Na, pagga in kamu manga bukun Yahudi naghambuuk na iban sin Almasi, bang biya' sapantun naghinang bāy, in kamu iban sin kaibanan agad ha Almasi, amuna in biya' sapantun ginisan pagdayaw sin bāy. Piyapaghambuuk kamu iban sila, ha supaya

kamu mahinang biya' sapantun hambuuk bāy paghulaan sin Tuhan, sabab-karna' Rū sin Tuhan in himūp pa lawm atay niyu.

3

Naraak sin Tuhan hi Paul Magnasīhat pa Manga Bukun Yahudi

¹ Na, hangkan dayn ha sabab sin karayawan dīhil kaniyu sin Tuhan, piyapangayuan ta kamu duwaa pa Tuhan. Na, bihaun yari aku najjil, sabab iyagad ku in daakan kāku' hi Īsa Almasi magpamahalayak sin Bayta' Marayaw pasal niya pa kaniyu manga tau bukun bangsa Yahudi.

² Kaingatan ku sin diyungug niyu na in pasal sin hinang piyangandul sin Tuhan kāku'. Diyaak niya aku mamayta' kaniyu pasal sin tulung-tabang niya kaniyu amu in hikarayaw kaniyu.

³ In maksud sin Tuhan amu in bakas wala' niya piyaingat ha manga tau, piyaingat niya na kāku'. (In pasalan sin maksud niya nasabbut ku na ha sulat ku ini kaniyu sumagawa' hangkatiyu' da.

⁴ Na, bang niyu bachahun, kahātihan niyu na in piyaingat kāku' sin Tuhan pasalan sin Almasi.)

⁵ Sin waktu nakauna wala' pa piyaingat sin Tuhan in maksud niya ini pa manga mānusiya'. Sagawa' bihaun piyaingat na sin Rū sin Tuhan in maksud niya. Piyaingat niya ha manga tau kiyawakilan sin Tuhan iban manga tau

magdā-rā sin parman niya, manga tau suku' niya.

⁶ Biya' ha ini in maksud sin Tuhan. Dayn ha sabab sin pagparachaya niyu ha Bayta' Marayaw, in manga kamu bukun bangsa Yahudi dihilan da isab sin Tuhan sin katān karayawan dīhil niya ha manga Yahudi. Itungun na kamu agad ha manga suku' sin Almasi, amu in biya' sapantun ginhawa-baran niya, iban karihilan na kamu sin manga kiyajanji' sin Tuhan ha manga tau mangandul ha Almasi. In manga yan hirihil kaniyu sin Tuhan sabab sin paghambuuk niyu iban sin Almasi.

⁷ Hīnang aku sin Tuhan hambuuk daraakun niya magpamahalayak sin Bayta' Marayaw pasal sin Almasi. Lāgi' in sabab hangkan aku dīhilan sin hinang ini pasal sin tulung-tabang niya kātu' iban pasal sin kusug sin kawasa niya.

⁸ Ha katān tau suku' sin Tuhan, aku na tuud in di' tūpun dihilan niya karayawan. Sagawa' sabab sin luuy niya, aku in piyangandulan niya magpamahalayak pa manga tau bukun bangsa Yahudi sin Bayta' Marayaw pasal sin karayawan di' mapula'-pula', amu in naug kātu' dayn ha Almasi.

⁹ Iban aku da isab in naraak sin Tuhan magpahāti ha mānusiya' katān bang biya' diin makbulun sin Tuhan in maksud niya, amu in wala' niya piyaingat ha manga tau sin waktu nakauna. In Tuhan amu in nagpapanjari sin unu-unu katān, tiyatapuk niya in maksud niya dayn ha waktu nakauna,

¹⁰ ha supaya dayn ha manga katān agad ha

Almasi mapakita' niya ha manga katān malāikat taga kawasa iban taga kusug, sin in Tuhan sangat tuud bar'akkal ha unu-unu katān. Wayruun makaliyu sin ladju sin pamikil niya.

¹¹ Hinang sin Tuhan in biya' ha yan ha supaya magmakbul in maksud niya, amu in asal ganta' niya hinangun dayn ha waktu awal tagna' pa. Na, in maksud niya nagmakbul dayn ha sabab sin nahinang sin panghu' natu' Īsa Almasi.

¹² Hangkan bihaun, pagga kitaniyu naghambuuk na iban sin Almasi iban nangandul na tuud kitaniyu kaniya, makatawakkal na iban wayruun na pagduwa-ruwa natu' mangarap pa Tuhan.

¹³ Pangayuun ku kaniyu, ayaw niyu tuud bugtua in hugut sin iman niyu minsan aku biya' ha ini ha lawm kabinsanaan, sabab sin pagnasihat ku kaniyu. Gām mayan hikapagbantug niyu, sabab kiyarayaw kaniyu.

In Kasi-lasa sin Almasi

¹⁴ Na, dayn ha sabab sin manga katān karayawan dīhil kaniyu sin Tuhan, simujud aku nangayu' duwaa pa Tuhan, Ama' natu'.

¹⁵ Siya in puunan Ama' sin manga katān bangsa didtu ha surga'? iban sin manga dī ha lawm dunya, sabab siya in giyuwaan sin sila katān.

¹⁶ Simujud aku nangayu' duwaa pa Tuhan, bang mayan dayn ha laggu' sin lasa iban luuy niya kaniyu, amu in way tuud jangkaan, tabangan kamu iban dihilan kamu sin Rū niya kusug magpahugut sin lawm atay niyu.

¹⁷ Iban bang mayan humūp in Almasi pa lawm atay niyu dayn ha sabab sin pangandul niyu kaniya. Iban piyangayu' ku da isab duwaa bang mayan in pagkasi-lasa maggamut iban humugut ha lawm atay niyu,

¹⁸ ha supaya in kamu iban sin katān suku' sin Tuhan makahāti sin landu' tuud in kasi-lasa sin Almasi ha mānusiya' katān. Di' hikasipat iban di' hikatugila' in lasa niya.

¹⁹ Bunnal na sa in kasi-lasa sin Almasi kātu'niyu di' tuud kahātihan sin kitaniyu mānusiya', sagawa' in kabayaan ku ingatun niyu tuud in kasi-lasa niya ha supaya magmakbul majukup tuud in katān kabayaan sin Tuhan maawn duun kaniyu. Sumupu kamu ha addat sin Tuhan.

²⁰ Na, in Tuhan dayn ha kusug sin kawasa niya, amu in piyahūp niya pa lawm atay taniyu, mahinang niya kātu'niyu in unu-unu katān minsan ballabi-labihan pa dayn sin pangayuun atawa mapikil natu'.

²¹ Mura-murahan bang mayan in Tuhan pudjihun sin manga Almasihin dayn ha hambuuk pangkat pa hambuuk pangkat sampay pa salama-lama, way bugtuan, sabab sin nahinang hi Īsa Almasi. Amin!

4

In Paghambuuk sin Manga Almasihin

¹ Na, hangkan mangayu'-ngayu' tuud aku kaniyu, aku amu in yari najijil sabab-karna' sin pagbawgbug ku sin daakan kaku' hi Panghu' Īsa, pakaya niyu in addat-palangay iban

hinang, amu in matūp ha manga tau napī' sin Tuhan suku' niya.

² Subay mababa' in pangatayan niyu, mahanunut in bichara niyu iban subay kamu masabal ha unu-unu katān. Kaniya-kaniya kamu subay mapasinsiya, ha supaya niyu mapakita' in kasi-lasa niyu ha pagkahi niyu.

³ Pagtuyui niyu tuud ini hinanga ha supaya di' mabugtu' in pagsulut-siyuluti niyu amu in makapahugut sin pagtibuuk sin manga kamu, amu in piyapaghambuuk sin Rū sin Tuhan.

⁴ In kitaniyu katān agad ha Almasi biya' sin sapantun hangka ginhawa-baran, iban hambuuk-buuk da isab in Rū sin Tuhan. Damikkiyan, in kitaniyu katān, amu in napī' sin Tuhan magad ha Almasi sibu' in hiyuhuwat-huwat karayawan dayn ha Tuhan.

⁵ Lāgi', hambuuk da in iyaagaran natu' Panghu', hi Īsa Almasi, iban hambuuk-buuk niya da in pagparachayahan natu' katān. Iban in maksud natu' nagpaligu' sibu' da isab.

⁶ Damikkiyan, hambuuk da in Tuhan, amu in Ama' sin kitaniyu katān. Siya in makapagbaya'-baya' kātu'niyu katān. Siya in nagmamandul sin manga hinang taniyu iban siya in ha lawm atay sin kitaniyu katān.

⁷ Sagawa' di' magsibu' in dihil sin Almasi kātu'niyu pakaniya-pakaniya. Dihilan niya kitaniyu pakaniya-pakaniya ingat-kapandayan iban barakat, amu in ha pikil niya matūp kātu'niyu.

⁸ Karna' awn kiyasulat ha lawm Kitab pasal sin Almasi amu agi,

“Pagbalik niya pa surga' diyaug niya na in kusug sin manga katān umatu kaniya. Lāgi' dihilan niya ginisan karayawan in manga suku' niya.”

⁹ Na, pagga siya nagbalik pa surga', in hāti niya bakas siya nimaug mari pa dunya, amu in hulaan sin manga mababa' dayn kaniya.

¹⁰ Na, in nimaug mari pa dunya, amura isab in nagbalik madtu pa surga', pa kataasan tuud sin ginisan lapis langit, ha supaya siya makarihil kajukupan ha unu-unu katān.

¹¹ Siya in nagdihil ha manga tau suku' niya karayawan. In kaibanan pinī' niya hīnang manga wakil niya magpaingat ha manga tau pasal niya. In kaibanan hīnang niya magpasampay sin Parman sin Tuhan pa manga mānusiya'. In kaibanan dihilan niya ingat-kapandayan magpamahalayak sin Bayta' marayaw pasal niya. Hāti in kaibanan dihilan niya ingat-kapandayan magparuli iban manghindu' ha manga jamaa agad kaniya.

¹² Na, hangkan niya hīnang in biya' ha yan, ha supaya in manga kitaniyu katān suku' sin Tuhan maanad huminang sin manga hinang kiyasuku' kātu'niyu sin Tuhan, iban ha supaya in kitaniyu katān, amu in biya' sapantun anggawta'-baran sin Almasi, humugut in pangandul natu' kaniya,

¹³ sampay maabut in waktu maghambuuk na kitaniyu pikilan, sabab sin pagparachaya natu' iban ingat taniyu pasal sin Almasi, Anak Tuhan. Iban sampay maabut in waktu in addat-palangay taniyu way na sawayun,

mabiya' na tuud sin addat-palangay sin Almasi, amu in jukup ha katān.

¹⁴ Na, bang humugut na tuud in pagparachaya taniyu, bukun na kitaniyu biya' sin manga bata'-bata', amu in magtūy magkahagad sin unu-unu hibayta' kanila. Bang biya' sapantun ha dagat, di' na hiraplak madtu mari sin alun. Di' na marā pawyu-pawyu sin hangin. Hāti niya di' na kitaniyu magkahagad sin hindu' sin manga tau mapanday mangdupang, amu in mangdā kātu'niyu kumahagad sin manga hindu' pasal pa Tuhan wayruun kasabunnalan niya.

¹⁵ Sagawa' kitaniyu di' magputing ha manga tau sin pasal kasabunnalan, karna' sabab sin kasi-lasa natu' ha pagkahi taniyu mānusiya'. Na, dayn ha sabab ini dumayaw in pag'agad natu' ha Almasi ha unu-unu katān iban in addat-palangay natu' mabiya' sin addat-palangay sin Almasi, amu in ūhan sin kitaniyu Almasihin.

¹⁶ In pag'agad natu' ha Almasi bang hidalil pa hambuuk mānusiya' biya' hantang sin paghambuuk sin ū iban sin baran niya kaagi sin manga kaugat-ugatan niya. Hi Īsa Almasi in ū, ampa siya in magbaya' ha katān iban siya in nagpatibuuk sin katān Almasihin, amu in biya' sapantun ginisan bahagi' sin anggawta'-baran niya. Na, bang kitaniyu pakaniya-pakaniya huminang sin kiyasuku' kātu'niyu amu in hikarayaw taniyu katān iban maglasa-liyasahi kitaniyu, na dumayaw na iban humugut na in īman taniyu.

*Dumayaw na in Pamikil sin Manga Tau bang
Magad na ha Almasi*

¹⁷ Na, hangkan dayn ha sabab sin kawasa dīhil kaku' sin Almasi, baytaan iban bāndaan ta kamu. Ayaw na kamu mag'addat biya' sin addat sin manga tau di' magparachaya ha Tuhan, sabab in sila yan magpikil sadja sin way kapūsan,

¹⁸ sabab wayruun panghāti nila. Ha lawm sila sin kalawngan. Wayruun kabuhi' nila salama-lama dayn ha Tuhan sabab di' nila kaingatan in Tuhan iban di' sila tuud magkahagad sin kabayaan sin Tuhan hipahinang kanila.

¹⁹ Di' na sila masipug maghinang sin unu-unu mangī' iban diyurūlan nila in unu-unu hawa-napsu sin ginhawa-baran nila. Lāgi' di' sila mamarahi sin hinang nila mangī'. Hihinang nila in unu-unu katān kalumuan.

²⁰ Sagawa' bukun biya' ha yan in hindu' naanad niyu pasal sin Almasi.

²¹ Tantu tuud kiyahātihan niyu na in hindu' pasalan sin Almasi iban pagga kamu agad kaniya, kiyahinduan na kamu sin kasubbunlan guwa' dayn kaniya.

²² Hangkan bang upamakun tamungun, īgi niyu na dayn ha baran niyu in addat iban hinang niyu tagna', amu in pangannal niyu hikarayaw kaniyu, sagawa' nakarā kaniyu pa kangīan. In addat iban hinang niyu tagna' makakangī' kaniyu, sabab amu yan in makarā kaniyu maghawa-napsu sin unu-unu mangī'.

23 Subay da isab pindahun niyu na tuud pa marayaw in lawm atay iban pamikil niyu.

24 Iban subay niyu pakayun in addat-palangay, amu in asal kiyamaksud sin Tuhan hipapakay kātu'niyu biya' sin addat-palangay niya, bat dumayaw tuud in hinang niyu ha pagkahi niyu iban muntul tuud in hinang niyu tudju pa Tuhan.

25 Hangkan, hundungi niyu na in pagputing niyu. Subay in kitaniyu katān mamayta' sin kasabunnalan ha pagkahi taniyu, sabab in kitaniyu katān Almasihin natitibuuk, amu in diyalil anggawta'-baran sin Almasi.

26 Bang awn karugalan niyu, hawiri niyu in dugal niyu, ha supaya kamu di' makahinang sin unu-unu mangī'. Iban minsan hangka adlaw ayaw kamu magtaw' malugay sin dugal niyu,

27 ha supaya wayruun lugal sin Saytan Puntukan dumaak kaniyu huminang sin mangī'.

28 Biya' isab sin manga tau panakaw, subay sila humundung na magtakaw, iban subay sila maghulas-sangsa' na tuud mag'usaha ha supaya awn hipagbuhī' nila sin baran nila iban awn hipanabang nila ha manga miskin.

29 Ayaw kamu magbichara sin manga mangī', sagawa' in hibichara niyu in manga marayaw amu in matūp hibichara, ha supaya makatabang magpahugut sin iman sin manga tau makarungug kaniyu.

30 Ayaw niyu hinanga in unu-unu makarihil kasusahan ha Rū sin Tuhan, Rū Mahasuchi. Karna' in Rū sin Tuhan himuhūp duun kaniyu, amuna in tanda' sin in kamu suku' na sin

Tuhan, iban tanda' da isab sin dumatung da in adlaw pajukupun sin Tuhan in kalappasan niyu.

³¹ Ayaw na kamu magtaw' sin sakit atay niyu. Īgi niyu na in pasu' atay iban dugal niyu. Ayaw na kamu magkālu iban magbichara mangī' ha pagkahi niyu. Hundungi niyu na in pag'iggil niyu.

³² Gām mayan parayawa in kasuddahan niyu ha tau pakaniya-pakaniya. Kaluuyi niyu in pagkahi niyu iban pagmaap-miyaapi kamu, biya' da isab sin pag'ampun sin Tuhan kaniyu, karna'-sabab sin nahinang sin Almasi kātu'niyu.

5

In Hinang sin Manga Tau amu in ha Lawm Kasawahan in Pamikil Nila

¹ Na, hangkan pagga in kamu yan kalasahan sin Tuhan hīnang manga anak niya subay kamu magtūyu' sumingud sin addat-palangay niya.

² Subay niyu hipakita' in kasi-lasa niyu ha pagkahi niyu biya' da isab sin kasi-lasa sin Almasi kātu'niyu. Lilla' niya in dugu'-nyawa niya sabab-karna' natu'. Biya' siya sin sapantun hīnang piyagkulbanan, iban lalabutan mahamut amu in makasulut ha Tuhan.

³ Pagga kamu suku' na sin Tuhan, bukun patut kaniyu in magjina, maghinang maasihat iban maghawa-napsu sin unu-unu na. Subay tuud wayruun sahawihun kaniyu sin tau ha pasal yan.

⁴ Ayaw kamu isab magbichara sin manga lumu'-lumu' sin manga karupangan iban sin manga langug mangī' sabab bukun matūp

kaniyu. Sagawa' subay in hinangun niyu magsarang-sukul pa Tuhan.

⁵ Karna' ini in tantuha niyu: wayruun tau nagjijina atawa naghihinang maasihāt in karihilan palsukuan ha lawm pamarinta sin Almasi iban Tuhan. Damikkiyan in tau naghahawa-napsu di' dihilan palsukuan, karna' in unu-unu katān paghawa-napsuhan niya amuna in patuhanan niya.

⁶ Ayaw kamu magdungug ha manga tau minsan kansiyu, amu in imiyan bukun mangī' in manga hinang bihān. Ayaw kamu marā sin karupangan nila, sabab in manga hinang mangī' biya' ha yan, amu in makaparatang murka' sin Tuhan ha manga tau di' magkahagad sin kabayaan sin Tuhan.

⁷ Na, hangkan ayaw tuud kamu maglamud iban sin manga tau biya' ha yan.

⁸ In tagna' biya' kamu sin sapantun ha lawm katigidluman, sabab wayruun pangingat niyu pasal Tuhan. Sagawa' nahinang mayan kamu suku' sin Almasi, ha lawm kasawahan na kamu. Awn na pangingat niyu pasal Tuhan. Hangkan subay in addat-palangay niyu biya' sin manga tau ha lawm kasawahan, amu in awn na pangingat sin kasabunnalan pasal Tuhan.

⁹ Karna' bang in tau ha lawm kasawahan, in addat niya marayaw sadja. Mabuntul iban kapangandulan in bichara iban hinang niya.

¹⁰ Lilinga niyu marayaw iban tuyui in manga addat-palangay, amu in makasulut ha Panghu' natu' Īsa Almasi.

¹¹ Layu' kamu dayn ha manga hinang way

kapūsan sin tau ha lawm katigidluman. Gām mayan pakitaan niyu kanila in dayaw sin hinang sin manga tau ha lawm kasawahan bat nila kakitaan in ngī' sin hinang nila.

¹² Makasipug tuud minsan sabbutun in manga hīhinang nila ha sipuk-sipuk.

¹³ Sagawa' bang dayn ha hinang marayaw mapakita' niyu kanila sin mangī' in manga hinang nila yan, tantu kakitaan nila da isab sin mangī' in manga hinang nila.

¹⁴ Karna' bang in manga hinang mangī' hikaguwa' iban tumampal na, maukab na in dān pa kasawahan. Hangkan kiyasulat ha lawm Kitab, amu agi,

“In kamu manga di' magparuli sin pasal pa Tuhan,
guwa' na kamu dayn ha lawm likusan sin manga hinang mangī',
ampa mapakita' sin Almasi in kasabunnalan kaniyu.”

¹⁵ Hangkan subay kamu majaga tuud sin addat niyu. Ayaw kamu magsingud sin addat sin manga tau dupang. Sagawa' in singuran niyu in manga tau tagaakkal.

¹⁶ Bang awn lugal niyu magpakita' sin hinang marayaw ha pagkahi niyu mānusiya', ayaw niyu tuud palipasa sabab ha waktu bihaun mataud tau in naghihinang mangī'.

¹⁷ Hangkan ayaw na mayan kamu magpikil sin karupangan, sagawa' subay niyu tuud tuyuan ingatun in kabayaan sin Panghu' natu' hipahinang kaniyu.

¹⁸ Ayaw kamu minum sin iinumun makahilu, sabab in yan makakangī' kaniyu. Sagawa' in hinangun niyu, subay in Rū pahūpun niyu pa lawm atay niyu bat supaya siya makapagbaya'-baya' kaniyu.

¹⁹ Bang kamu magmiting-miting, pagbichara kamu sin manga lapal kabtangan kiyawa' dayn ha lawm Kitab iban manga kabtangan sin manga kalangan pamudji pa Panghu'. Lāgi' pagkalang kamu sin manga kalangan pamudji pa Panghu' iban pagpudji kamu dā dayn ha lawm atay niyu.

²⁰ Pagga kamu agad na ha Panghu' natu' Īsa Almasi, taptap kamu pagsarang-sukul pa Tuhan, Ama' natu', ha pasal sin unu-unu na in dumatung kaniyu (mangī' na ka atawa marayaw).

Hindu' ha manga Magtiyaun

²¹ Subay kamu magkahagad sin agihan sin hambuuk pa hambuuk, karna' sin pag'addat niyu ha Almasi.

²² In kamu manga asawa, subay kamu magkahagad ha manga bana niyu, biya' da isab sin pagkahagad niyu ha Panghu' natu' Īsa Almasi.

²³ Karna' in bana awn kapatutan ha asawa niya biya' da isab sin Almasi awn kapatutan kātu'niyu agad kaniya. Siya in manglalappas kātu'niyu amu in biya' sapantun anggawta'-baran niya.

²⁴ Hangkan in manga kamu asawa, pagkahagad tuud kamu ha manga bana niyu ha

unu-unu katān, biya' da isab sin kitaniyu agad ha Almasi magkahagad tuud kaniya.

²⁵ Na, in kamu isab manga bana kalasahi niyu in manga asawa niyu, biya' da isab sin paglasa sin Almasi kātu'niyu agad kaniya. Atas niya lilla' in dugu'-nyawa niya sabab-karna' natu'.

²⁶ Hīnang niya in biya' ha yan ha supaya kitaniyu Almasihin mahinang suku' sin Tuhan. Siyuchi niya kitaniyu, pagga kitaniyu nagkahagad sin lapal-kabtangan niya iban nagpaligu' kitaniyu tanda' sin pagparachaya natu' kaniya.

²⁷ Iban hangkan niya hīnang in biya' ha yan, ha supaya kitaniyu manga Almasihin matūp humambuuk kaniya, biya' sapantun sin pangantin babai malingkat, suchi, wayruun salla' iban tamak-tawktuk minsan unu-unu na.

²⁸ Hangkan in manga kamu kausugan biya' da hādtu isab, subay niyu kalasahan in manga asawa niyu, biya' sin paglasa niyu ha baran niyu. In tau malasa ha asawa niya, malasa ha baran niya, (sabab in duwa magtiyaun biya' da sin nahahambuuk in ginhawa-baran nila).

²⁹ (Karna' wayruun tau in di' malasa ha baran niya. Hirihil niya in katān kagunahan sin baran niya iban ayaran niya in baran niya. Damikkiyan, in Almasi īpat iban iyaayaran niya kitaniyu agad kaniya.

³⁰ Sabab in kitaniyu biya' sapantun anggawta'-baran niya.)

³¹ Karna' awn kiyasulat ha lawm Kitab, amu agi, “Bang in usug mag'asawa na, mutas na siya dayn ha ina'-ama' niya. Maghambuuk na siya

iban sin asawa niya, lāgi' matibuuk na in ginhawa-baran nila.”

³² Malawm in maana sin bichara yan kiyasulat ha lawm Kitab. Bang ha panghāti ku in bichara yan kimugdan ha pasalan sin pagtibuuk sin Almasi iban sin manga tau agad kaniya.

³³ Sagawa' in yan kimugdan da isab ha manga kamu magtiyaun. Kiyawajib ha bana in lumasa ha asawa niya biya' da sin paglasa niya ha baran niya. Lāgi' kiyawajib isab ha asawa in mag'addat ha bana niya.

6

Hindu' pa Manga Anak iban Manga Ina'-ama'

¹ In kamu manga kaanakan kiyawajib kaniyu sin Panghu' magkahagad ha ina'-ama' niyu sabab amu yan in mapatut hinangun.

² Awn kiyaparkan sin Tuhan, amu agi, “Pag'addati niyu in ina'-ama' niyu.” In Parman ini amuna in muna-muna Parman siyugpatan sin Tuhan sin janji' niya, amu agi,

³ “Bat tumaud in karayawan dumatung kaniyu iban pahabaun ku in umul niyu ha dunya.”

⁴ Na, in kamu isab manga ina'-ama', parayawa in pagdā niyu ha manga anak niyu bat sila di' dumugal kaniyu. Sagawa' pantuna iban hindui niyu sila sin manga hindu' dayn ha Almasi.

Hindu' ha Manga Īpun iban ha Manga Tag'īpun

⁵ Na, in kamu manga ĩpun pagkahagad tuud kamu ha manga tag'īpun kaniyu. Pagmabuga'

kamu ha tag'ipun kaniyu iban pakitaan niyu sin tulus-ihilas tuud in paghulas-sangsa' niyu kanila, biya' sin hantang in Almasi in piyaghulas-sangsaan niyu.

⁶ Paghinang tuud kamu marayaw minsan kamu wala' jiyajagahan sin tag'ipun kaniyu. Karna' in paghulas-sangsa' niyu subay bukun sadja ha supaya kasulutan kaniyu in tag'ipun kaniyu, sagawa' labi awla na in Tuhan, sabab in kitaniyu manga maghihinang ha Almasi. Hangkan subay tuud tulus-ihilas sin atay taniyu in paghinang natu' sin kabayaan sin Tuhan.

⁷ Subay tuud dayn ha lawm atay in baya' niyu maghinang, sabab bukun sadja tau in paghulas-sangsaan niyu, sagawa' biya' da tuud baran sin Panghu' natu', Īsa Almasi.

⁸ Tumtuma niyu sin tungbasan sin Panghu' natu' Īsa in hinang marayaw sin manga tau ipun na ka atawa bukun, tungbasan katān.

⁹ Na, in kamu isab manga tag'ipun, parayawa niyu da isab in pagdā niyu ha manga ipun niyu iban ayaw niyu sila pagbungisi. Tumtuma niyu sin in kamu sibu' da iban sin manga ipun niyu, sabab hambuuk da in Panghu' iyaagaran niyu, amu in yadtu ha surga', iban amu in di' magpī' tau.

Pasal sin Manga Kiyarihil sin Tuhan Hipangatu ha Saytan

¹⁰ Manjari ini in kahinapusan hindu' ku kaniyu. Pahuguta niyu tuud in pangandul niyu dayn ha tabang sin paghambuuk niyu iban sin

Panghu' natu' Īsa Almasi, iban dayn ha kusug sin kawasa niya.

¹¹ Awn biya' sapantun panyap sundalu kiyarihil sin Tuhan kātu'niyu, amu in hikapangatu natu' ha Saytan Puntukan, amu in mapanday tuud mangakkal. Hangkan sangunan niyu in manga kapanyapan yan katān ha supaya kamu di' daugun, marā sin sasat sin saytan.

¹² Karna' in manga atu natu' magbunu', bukun mānusiya' biya' kātu', sagawa' Nakura' sin manga Saytan iban sin manga tindug niya, manga kasaytan-saytanan dayn ha ālam sin manga saytan. In sila awn kawasa nila iban kusug nila. Lāgi' sila in magnakura' ha manga tau amu in ha lawm katigidluman dī ha lawm sin dunya.

¹³ Hangkan sangunan niyu na bihaun in manga katān kapanyapan dihil sin Tuhan kaniyu hipangatu ha manga saytan, ha supaya bang dumatung na in waktu manasat in manga saytan, awn hikapangatu niyu kanila, iban makaatu tuud kamu. Ubusun niyu in katān hipahinang kaniyu sin Tuhan, lāgi' di' kamu mangaku-daug.

¹⁴ Hangkan bang upamakun magbunu', subay kamu sakap sadja mangatu ha manga banta niyu. Pakaya niyu in kasabunnalan, sabab amu yan in biya' sapantun sabitan tumabang magpahugut sin dayaw sin addat-palangay niyu. Pakaya niyu in kabuntulan, sabab amu yan in biya' sapantun badju' mital, amu in tumampan kaniyu dayn ha manga sasat.

¹⁵ Iban subay niyu hipamahalayak in Bayta' Marayaw pasal diyayaw na sin Tuhan in manga mānusiya' sabab sin nahinang sin Almasi. Amu yan in biya' sapantun tawmpa' makaparayaw sin panaw niyu.

¹⁶ Lāgi', subay taptap mahugut in pangandul niyu ha Almasi, sabab amu yan in biya' sapantun taming tumampān kaniyu dayn ha manga katān sasat sin Saytan Puntukan, amu in biya' sapantun pana' nalalaga hipamana' niya kaniyu.

¹⁷ Pangandul kamu tuud ha kalappasan dīhil kaniyu sin Tuhan, sabab amu yan in biya' sapantun saruk basi' tumampān kaniyu dayn ha manga kangian, iban taymaa niyu da isab in Parman sin Tuhan amu in biya' sapantun pakukus dīhil kaniyu sin Rū sin Tuhan.

¹⁸ Subay kamu taptap mangarap iban mangayu' duwaa pa Tuhan dayn ha tabang iban hindu' kaniyu sin Rū sin Tuhan minsan ku'nu-ku'nu waktu. Na, hangkan dayn ha sabab yan, subay kamu majaga dayn ha sasat unu-unu na, iban subay niyu taptap piyapangayuan duwaa in manga pagkahi niyu Almasihin katān.

¹⁹ Iban pangayui niyu da isab aku duwaa, bang mayan aku hinduan sin Tuhan sin hibichara ku bang dumatung na in waktu ku mamichara pasal sin Parman sin Tuhan, iban dihilan niya aku isug magpamahalayak sin Bayta' Marayaw, amu in wala' kiyaingatan sin manga tau sin masa nakauna.

²⁰ In aku amu in yari bihaun ha lawm jil, amuna in kiyawakilan sin Almasi

magpamahalayak sin Bayta' Marayaw pasal niya. Hangkan pangayui niyu tuud aku duwaa, bang mayan aku umisug magpamahalayak sin Bayta' Marayaw, sabab amu yan in hinang kiyasuku' kaku' sin Tuhan.

Kahinapusan sin Sulat hi Paul

²¹ In taymanghud taniyu kalasahan hi Tikikus, amu in hambuuk da isab daraakun sin panghu' natu' kapangandulan, amuna in mamayta' kaniyu sin pasalan ku, ha supaya niyu kaingatan bang maunu-unu na in kahalan ku.

²² Pakawnun ku siya mamayta' kaniyu sin kahalan sin kami katān dī ha ini ha supaya isab humugut in lawm atay niyu.

²³ Mura-murahan bang mayan kamu katān dihilan sin Tuhan, Ama' natu', iban sin Panghu' natu', Īsa Almasi, kasannyangan, iban tabangan kamu lumasa ha katān taymanghud niyu Almasihin sabab sin pagpangandul niyu ha Almasi.

²⁴ Iban mura-murahan bang mayan sin Tuhan dihilan tulung-tabang in kamu katān, amu in di' magkabugtu' in lasa ha Panghu' natu' Īsa Almasi.

Wassalam.

Tausug
Tausug: Kitab Injil (The New Testament) New
Testament

copyright © 1998, 2018 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Tausug)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2025-07-09

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Mar 2026 from source
files dated 9 Jul 2025

b67de408-6583-5c24-a713-3add7b39f840